

ARAŞTIRMA MAKALESİ | RESEARCH ARTICLE

COVID-19 SALGININA YAKALANMA KORKUSU VE KAYGISININ
ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARI ÜZERİNE ETKİSİ: BİR ALAN
ARAŞTIRMASI

Bilge GÜLER

Buket SEZER

Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi, Bor Meslek Yüksekokulu, Tapu ve
Kadastro Bölümü, bilgeeguler@gmail.com,
ID 0000-0001-5361-8304

Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
İİBF, İşletme Bölümü, buketsezer86@gmail.com,
ID 0000-0002-2060-3330

Atf / Citation: Güler B. & Sezer B., (2023). Covid-19 salgınına yakalanma korkusu ve kaygısının öğrencilerin akademik başarıları üzerine etkisi: bir alan araştırması. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, (İNİJOSS), 12(1), 55-72

<https://doi.org/10.54282/inijoss.1138648>

Öz

COVID-19 salgını ile önemli ölçüde dönüşüme uğrayan alanlardan birisi eğitimidir. Bu çalışmanın amacı, COVID-19 salgınına yakalanma kaygı ve korkusunun üniversite öğrencilerinin akademik başarıları üzerinde etkisi olup olmadığını araştırmaktır. Ayrıca çalışmada çeşitli sosyo-demografik özelliklere göre COVID-19 korkusu, kaygısı ve akademik başarı algılarının incelenmesidir. Bu çalışmada, Türkiye'nin farklı üniversitelerinde öğrenim gören ve basit tesadüfi örneklem yoluyla seçilen 505 üniversite öğrencisine anket uygulanmıştır. Anket yöntemiyle elde edilen veriler SPSS 22 paket programı kullanılarak faktör, güvenilirlik, frekans, korelasyon, regresyon, T-Testi ve ANOVA analizleri ile test edilmiştir. Araştırma sonucunda, üniversite öğrencilerinin COVID-19'a yakalanma kaygı ve korkularının akademik başarıları üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Yapılan farklılık analizleri sonucu elde edilen bulgulara göre ise kız öğrencilerin COVID-19 kaygı düzeyi algılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu, ön lisans öğrencilerinin COVID-19 korku düzeyi algılarının lisans öğrencilerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Korku, Akademik başarı, COVID-19

THE EFFECT OF THE FEAR AND ANXIETY OF BEING CAUGHT COVID-19 ON STUDENTS' ACADEMIC ACHIEVEMENT: AN AMPRICAL RESEARCH

Abstract

One of the fields that has undergone a significant transformation with the COVID-19 epidemic is education. The aim of this study is to investigate whether the anxiety and fear of being caught COVID-19 epidemic have an effect on the academic achievement of university students. However, it is the examination of fear, anxiety and academic success perceptions of COVID-19 according to various socio-demographic characteristics. In this study, a survey was conducted with 505 university students studying at different universities in Turkey and selected by simple random sampling. The data obtained as a result of the survey were tested with factor, reliability, frequency, correlation, regression, T-Test and ANOVA analyzes using SPSS 22 packace programme. As a result of the research, it was determined that university students' anxiety and fear of being caught COVID-19 had a positive and significant effect on their academic achievement. According to the findings obtained as a result of the difference analyzes, it was found that female students' perceptions of COVID-19 anxiety level were higher than male students, associate degree students' perceptions of COVID-19 fear level were higher than undergraduate students.

Keywords: Anxiety, Fear, Academic success, COVID-19

GİRİŞ

Küresel ölçekte olduğu gibi COVID-19 salgını Türkiye'de de sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel, iktisadi, idari, dini ve eğitim gibi pek çok alanda köklü değişiklikler yaşanmasına neden olmuştur. Karantina, sokağa çıkma yasakları, maske, mesafe, hijyen kuralları gibi konfor alanlarını zorlayan süreçlerin yanında, her gün bu salgın yüzünden hayatını kaybeden kişi sayısının artması da toplumu psikolojik olarak yıpratmıştır.

Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de olağanüstü bu durumla baş etmenin çareleri aranmıştır. Daha önce benzeri bir kriz yaşanılmadığı düşünülecek olursa, Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı bu krizi en iyi şekilde atlarmaya çalıştığı söylenebilmektedir. Dünyaca alınan önlemlerin yanı sıra, Türkiye kendi strateji ve politikalarını izleyerek krizden en az hasarla çıkmanın yol ve yöntemlerini belirlemiş ve ivedilikle uygulamaya koymuştur. Bu uygulamaların neticesinde toplum olarak alışık olunmayan yeni prosedürlere uyum sağlanması söz konusu olmuştur. Söz konusu değişikliklerin cereyan ettiği alanlardan biri de hiç şüphesiz eğitim hayatında görülmüştür. Pandemi sürecinde sokağa çıkma yasakları nedeniyle eğitim sektörü sekteye uğradığından yeni çözüm arayışları sonucunda EBA (Eğitim Bilişim Ağı) başta olmak üzere çevrimiçi uzaktan eğitim programları devreye sokulmuştur. Bu şekilde öğrencilerin ve ailelerin geleceğe dair kaygı ve korkuları giderilmeye çalışılmıştır.

Vaka sayılarının düşmesi ve aşı oranlarının yükselmesiyle birlikte, ilgili kurumların uyarılarıyla maske-mesafe-hijyen kuralları çerçevesinde 2022 yılının Eylül ayında yüz yüze eğitime geçiş yapılmıştır. Üniversite eğitimi ve öğrencilerin akademik başarısı hem öğrenciler hem de toplum açısından oldukça önemli olan bir konudur. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin COVID-19 salgınına yakalanma korku ve kaygılarının akademik başarılarını nasıl ve ne düzeyde etkilediğinin araştırılmasının önemli olduğu düşünülmüştür. Bununla birlikte çeşitli sosyo-demografik özelliklere göre COVID-19 salgınına yakalanma korkusu ve kaygısı ile akademik başarının farklılaşp farklılaşmadığını incelemek de araştırmanın diğer bir amacıdır. Daha önce

yapılan çalışmalar incelendiğinde, COVID-19 salgınına yakalanma kaygı ve korkusunun üniversite öğrencilerinin akademik başarıları üzerine etkisini araştıran bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu çalışmanın ilk kez yapılıyor olması bakımından önem taşımakta ve literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir.

Yazın taramasının ardından, kısaca kavramlar tanıtıldıktan sonra araştırma yönteminden bahsedilmiştir. Yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular paylaşılmış ve sonuç kısmı sunulmuştur.

1. LİTERATÜR TARAMASI

Bütün dünya, etkisi azalarak da olsa halen devam eden bir pandemi sürecinden geçmiştir. 2019 yılının sonlarında Çin'de ortaya çıkan ve yeni tip korona virüs (COVID-19) olarak adlandırılan bu salgın hastalık, taşıdığı ölümcül risk yüzünden dünya üzerinde yer alan tüm toplumlarda büyük bir endişe ve kaygının yaşanmasına neden olmuştur. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından paylaşılan son verilere göre dünya çapında 6,5 milyonu aşkın insan bu salgın yüzünden hayatını kaybetmiştir (WHO, 2022).

Yaşanılan olağanüstü durum karşısında araştırmacıların ve akademisyenlerin dikkati COVID-19'a yoğunlaşmış ve COVID-19 pandemisinin yol açtığı olumsuz etkilere pek çok çalışmada rastlanılmıştır (Gul, vd., 2020; Sattari ve Billore, 2020; Aslam vd., 2021). Mahdy (2020) Veterinerlik Fakültesi öğrencileri üzerine yaptığı araştırmada, COVID-19 pandemisinin akademik performans üzerine etkisini incelemiştir. 92 farklı ülkeden toplam 1392 veri elde edilmiş olup veriler COVID-19 pandemisinin çoğu katılımcının (%96,7) akademik performansını değişen derecelerde etkilediğini göstermiştir. Veterinerlik bölümünde konuların çoğu uygulamalı olduğu için öğrenciler veterinerlik yeterliklerini sadece online eğitim sistemi ile yerine getirmenin zor olduğunu belirtmişlerdir. Ece (2020) yaptığı araştırmada, COVID-19 pandemisi sürecinde üniversite öğrencilerinin yaşadıkları stres, depresyon ve kaygının kariyer iyimserliğini negatif yönde etkilediğini belirlemiştir. Tekin (2020), araştırmasında COVID-19 salgını nedeniyle sosyalleşme kaygısının öğrencilerin hem iç hem de dış motivasyonunu anlamlı ve olumsuz yönde etkilediğini bulmuştur.

Memiş Doğan ve Düzel (2020) çalışmalarında, bireylerin yaşamlarında ve alışkanlıklarında olumlu veya olumsuz beklenmeyen ani değişikliklerin korku ve kaygı duygularını yükselttiğine değinmişlerdir. COVID-19 salgını da kaygı, korku, öfke, stres, uykusuzluk gibi psikolojik etkilere neden olmuştur (Bekaroğlu ve Yılmaz, 2020). Gul vd. (2020), COVID-19'un tıp eğitimi üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla Pakistan, Bahawalpur'da çevrimiçi tıp eğitimi alan 688 öğrenciye anket uygulamışlardır. Araştırma sonucu, COVID-19'un tıp eğitimi alan öğrencilerin algıları üzerinde hem destekleyici hem de engelleyici etkileri olduğu yönünde olmuştur. Genç kuşağın, çoğunun sosyal medya bağımlısı olduğundan çevrimiçi eğitim almanın pek çok öğrenci tarafından sevildiğine, yarattığı zorlukların yanı sıra öğrencilere eğitim fırsatı sunduğuna dikkat çekerken, sanal sınıflarda öğrenci-öğretmen etkileşimi ve iletişimi konusunda yetersizlikler olduğu için özellikle tıp eğitimi gibi alanlarda boşluklar oluştuğunu belirtmiştir. Duman (2020), üniversite öğrencileri üzerine yaptığı araştırmada, COVID-19 korkusunun belirsizliğe tahammülsüzlüğü anlamlı olarak etkilediğini ve koronavirüs nedeniyle yakınını kaybeden öğrencilerin korku

düzeylerinin daha yüksek olduğunu saptamıştır. Baykal (2020) hizmet sektöründe çalışan 191 kişi üzerine yaptığı araştırmada, COVID-19 salgını sürecinde deneyimlenen yüksek kaygının psikolojik dayanıklılığı azalttığını ve bunun da bireylerin yaşam doyumu düzeylerini düşürdüğünü belirlemiştir.

Pandemiyle birlikte odaklanma sorunu, dikkat dağınıklığı, anksiyete, öfke nöbetleri ve depresyon gibi şikayetlerin arttığı belirtilmiştir (Aslam, vd., 2021, Gautam ve Gautam, 2021). COVID-19 salgının neden olduğu korku, takıntı, kaygı, stres ve psikolojik iyi oluş hali arasındaki ilişkiyi inceleyen Aslam vd. (2021), Pakistan'da yaşayan 250 yetişkine uygulanan online anket verilerinin analiz edilmesiyle elde ettikleri sonuçlara göre, COVID-19 kaynaklı korku, takıntı, kaygı ve stres değişkenleriyle psikolojik iyi oluş değişkeni arasında negatif yönde bir ilişki olduğunu saptamıştır. Çalışmada, COVID-19 kaynaklı korku, takıntı, kaygı ve stresin yetişkinlerin psikolojik iyi oluşunu olumsuz etkilediği öne sürülmüştür.

Gautam ve Gautam (2021) Nepal'de COVID-19 salgınına yakalanma korkusundan dolayı sosyal mesafeye dikkat etmek için akademik enstitülerin eğitime ara vermesi üzerine, fakülte öğrencilerinin çevrimiçi (online) ders almaya yönelik algılarını araştırmışlardır. Karma method kullandıkları araştırmalarında, salgın sırasında online derslerin etkinliğini belirleyen faktörlerin teknik altyapı, öğretmen ve öğrenci olduğunu belirlemişlerdir. Teknolojik destek, altyapının elverişliliği ve öğrenci algısıyla, online yapılan derslerin etkinliği arasında önemli bir ilişki olduğunu, öğrencilerin salgın sırasında COVID-19'a yakalanma kaygısıyla karşılaştıklarını ama yüksek düzeyde öğrenme isteğinin bu kaygı düzeyini azalttığını belirtmişlerdir. Pandemi sürecinde pek çok öğrencinin kaygı, stres ve odaklanamama gibi problemlerle karşı karşıya kaldığını belirten Prof. Dr. Uludüz, COVID-19'un zihin dağınıklığına sebep olduğu için, akademik başarıyı düşürdüğüne değinmiştir (Erkeç, 2021). Kocaman ve Ersoy (2021), çalışmalarında öğrencilerle yaptıkları mülakatta, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin yüz yüze eğitime geçilip geçilmeyeceği konusunda yaşadıkları belirsizliğin, online eğitim için gerekli teknik alt yapının, araç-gereç ve iletişim eksikliğinin, yalnızlık ve benzeri durumların öğrencilerde akademik başarılarına yönelik kaygı ve stresi tetiklediği sonucuna ulaşmışlardır. COVID-19 salgınına yakalanma korkusu nedeniyle öğrencilerin derslerine odaklanmakta ve çalışmalarını planladıkları gibi yerine getirmede güçlük yaşadıkları ifade edilmiştir (Çetinkaya ve Asıcı, 2021).

Yanık ve Yeşilçınar (2021), COVID-19 pandemisi sürecinde yaşanan sosyal izolasyonun hemşirelik öğrencileri üzerindeki etkilerini araştırmışlardır. Araştırma sonucunda, izolasyon sürecinin öğrencilerin hayatını hem olumlu hem de olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Aile içi iletişimin artması, bireylerin hem kendilerine hem de hobilerine daha fazla zaman ayırabilmesi, farkındalık düzeyinin, hijyenin, maneviyatın, mücadele ve motivasyonun artması izolasyonun olumlu etkileri olarak belirtilmiştir. Olumsuz etkileri ise stresle başa çıkamama, aile içindeki problemlerin akademik başarıya olan olumsuz etkisi, maddi yetersizlikle ilgili kaygılar ve ev içi iş yükünün artması şeklindedir. Dağ vd. (2021), COVID-19 pandemisinde çocukların oyun bağımlılıklarının uyku ve akademik başarıları üzerine etkisini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, çocukların akademik başarıları ile uyku süreleri arasında pozitif ilişki olduğu, oyun bağımlılıkları ile ise negatif bir ilişki olduğu saptanmıştır.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. Araştırmanın Kapsamı

Araştırma evreni, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme olasılıklı örneklem türlerinden basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 505 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. %95 güven seviyesinde, %5 kabul edilebilir hataya göre, 10.000.000 evren için asgari örneklem sayısı 384' tür (Gürbüz ve Şahin, 2016). Buna göre ulaşılan örneklem sayısı yeterli kabul edilmiştir.

2.2. Veri Toplama Yöntemi ve Araçları

Verilerin toplanması için anket tekniği kullanılmış ve Google Formlar üzerinden oluşturulan anket online olarak uygulanmıştır. Anket formunu oluştururken yaralanılan ölçeklerle ilgili bilgiler aşağıdaki gibidir.

COVID-19 Korkusu Ölçeği: Bu ölçek Ahorsu vd. (2020) tarafından geliştirilmiş olup Türkçeye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirliği ise Satıcı vd. (2020) tarafından yapılmıştır. 7 sorudan oluşan ölçeğin bütün maddeleri pozitif puanlanmaktadır.

COVID-19 Kaygısı Ölçeği: Bu ölçek Tekkurşun Demir vd. (2020) tarafından geliştirilmiş olup bireysel kaygı ve sosyalleşme kaygısı olmak üzere 2 alt boyuttan ve 16 ifadeden oluşmaktadır. Bu ölçekteki iki ifade örneklem grubuna uygun olmadığı için çıkarılmış olup öğrencilerin COVID-19 salgınına yakalanma kaygıları 14 ifade ile ölçülmüştür.

Akademik Başarı Ölçeği: Bu ölçek Prevatt vd. (2011) tarafından geliştirilmiş olup Türkçeye uyarlanması, geçerliliği ve güvenilirliği Orçanlı ve arkadaşları (2021) tarafından yapılmıştır. Bu ölçek 12 ifade olmak üzere tek boyutludur.

Araştırmada kullanılan ölçeklerde ters puanlanan madde bulunmamaktadır. Ayrıca araştırmada, 5'li Likert tipi dereceleme kullanılmış olup anket tekniği ile toplanan veriler SPSS 22 programıyla araştırmanın amacına uygun olarak faktör, güvenilirlik, frekans, korelasyon, regresyon, T-Testi ve ANOVA analizlerine tabi tutulmuştur.

2.3. Araştırmanın Amacı, Modeli ve Hipotezleri

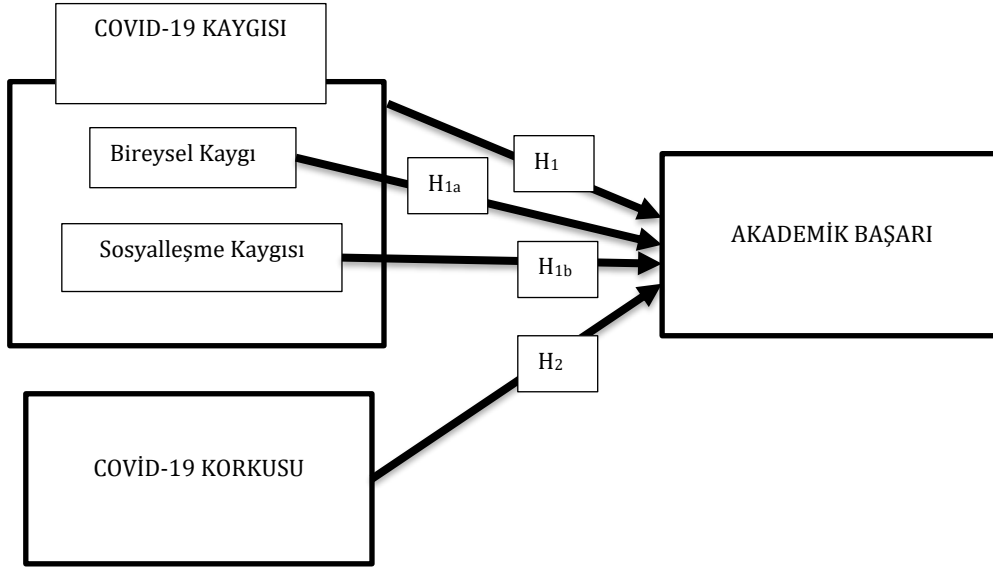
COVID-19 salgınına yakalanma korkusu ve kaygısının akademik başarıyı etkilediği varsayımına ilişkin model Şekil 1'de gösterilmiştir. Literatür bilgileri ışığında H_1 ve H_2 ana hipotezleri oluşturulmuş ve COVID-19 kaygısı ölçeğinin alt boyutlarının da dahil edilmesiyle birlikte 4 hipotez test edilmiştir.

H_1 : COVID-19'a yakalanma kaygısı akademik başarıyı etkilemektedir.

H_{1a} : Bireysel kaygı boyutu akademik başarıyı etkilemektedir.

H_{1b} : Sosyalleşme kaygısı boyutu akademik başarıyı etkilemektedir.

H_2 : COVID-19'a yakalanma korkusu akademik başarıyı etkilemektedir.

Şekil 1: Araştırma Modeli

Çeşitli sosyo-demografik değişkenlere göre COVID-19 salgınının yarattığı korku ve kaygıyı inceleyen araştırmalar bulunmaktadır. Memiş Doğan ve Düzel (2020) yaptıkları araştırmada, COVID-19 salgınının yarattığı korkuyu, kaygıyı, aşıya yönelik algıyı ve bazı demografik değişkenlere göre algı farklılıklarını incelemişlerdir. Çifçi ve Demir (2020), COVID-19 pandemisi sürecinde futbolcuların korku ve kaygı düzeylerini çeşitli demografik değişkenler açısından ele almışlardır. Gencer (2020), bireylerin COVID-19 salgınına yönelik korkularını bazı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırma sonucunda, COVID-19 korkusunun orta düzeyde olduğu, cinsiyet, yaş ve medeni duruma göre korku düzeyinin değiştiği tespit edilmiştir. Öz Ceviz vd. (2020), COVID-19 pandemi sürecinin üniversite öğrencilerinin kaygı düzeylerini nasıl etkilediğini ve demografik özelliklere göre kaygı düzeylerinin anlamlı farklılık gösterip göstermediğini araştırmışlardır. Çölgeçen ve Çölgeçen (2020), COVID-19 pandemisi nedeniyle bireylerin yaşadıkları kaygı düzeylerini ve bazı değişkenler açısından kaygıyı değerlendirmişlerdir.

Bu çalışmanın amacı, COVID-19 salgınına yakalanma kaygı ve korkusunun üniversite öğrencilerinin akademik başarısı üzerinde etkisi olup olmadığını araştırmak ve çeşitli sosyo-demografik değişkenler açısından araştırma değişkelerinin anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelemektir.

2.4. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Geçerliliği ve Güvenilirliği

Araştırmada kullanılan ölçeklerin yapısal geçerliliklerini kanıtlamak için açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Tablo 1. COVID-19 Kaygısı Ölçeğinin Faktör Analizi

	Bireysel Kaygı	Sosyalleşme Kaygısı
5. Koronavirüs'ün vücudumda yaratacağı fiziksel tahribattan korkarım.	,829	
9. Koronavirüs bana bulaşmış olsa kaygılı hissederdim.	,819	
11. Koronavirüs bulaşırda ne kadar sürede iyileşeceğimi bilememek beni kaygılandırır.	,814	
10. Koronavirüs bulaştığında başıma neler geleceğini bilememek beni tedirgin eder.	,785	
7. Koronavirüs'ün bende yaratacağı duygusal tahribattan korkarım.	,745	
4. Koronavirüs yaşamımı kısıtlayacağı için gerilirim.	,730	
6. Koronavirüs'e yakalanmış biriyle karşılaşmaktan endişe ederim.	,712	
8. Koronavirüs'e yakalanırsam kendi ihtiyaçlarımı karşılayamam diye endişelenirim.	,705	
1. Koronavirüs'ün performansımı düşürebileceğini düşününce endişelenirim.	,661	
3. Sportif ortamlarda bulunursam yeni tip Koronavirüs bana bulaşacak diye korkarım.	,586	
2. Koronavirüs'e yakalanmış biriyle karşılaştığımda kendimi rahat hissetmem.	,567	
13. Koronavirüs bulaşacak diye alışverişimi ertelerim.		,895
12. Koronavirüs bulaşacak diye dışarı çıkmaktan sakınıyorum.		,884
14. Koronavirüs bulaşır diye kalabalığa girmekten kaçınıyorum.		,792
	Öz değer: 7,861 Açıklanan Varyans: 56,150	Öz değer: 1,313 Açıklanan Varyans: 9,377
Toplam Varyans: 65,528; KMO: 0,942; Barlett's Küresellik Testi Ki-Kare Değeri: 4925,424; p: ,000		

Tablo 1'deki faktör analizi sonucuna göre, COVID-19 kaygısı ölçeğine ait KMO 0,50'nin üzerinde olduğundan (KMO=0,942; $p < 0,05$) faktör analizi yapmak için veri seti uygundur. Analiz sonucunda, 14 ifadeden oluşan kaygı ölçeğinin öz değeri 1'den büyük iki faktörlü bir yapıdan oluştuğu görülmüştür. Birinci faktörde (Öz değer: 7,861) 11 ifade bulunmakta olup bu ifadelerin faktör yükleri 0,567-0,829 arasındadır. İkinci faktörde (Öz değer: 1,313) 3 ifade bulunmakta olup bu ifadelerin faktör yükleri ise 0,792-0,885 arasında bulunmaktadır. Oluşan iki faktörlü yapı toplam varyansın %65,528'ini açıklamaktadır. Yapılan analizler sonucu, COVID-19 kaygısı ölçeğinin orijinalinde olduğu gibi iki faktörden oluştuğu ve ölçek ifadelerinin aynı boyutlar altında toplandığı belirlenmiştir.

Tablo 2. COVID-19 Korkusu Ölçeğinin Faktör Analizi

1. Koronavirüsten (Covid-19) çok korkuyorum.	,847
3. Koronavirüs'ü düşündüğümde ellerim soğuk soğuk terliyor.	,843
7. Koronavirüs'e yakalanacağımı düşündüğümde kalbim hızla çarpmaya başlıyor.	,825
6. Koronavirüs'e yakalanacağım korkusundan dolayı uyuyamıyorum.	,817
5. Sosyal medyada Koronavirüsle ilgili hikayeleri ve haberleri gördüğümde gerilir veya endişelenirim.	,813
4. Koronavirüs nedeniyle hayatımı kaybetmekten korkuyorum.	,773
2. Koronavirüs'ü düşünmek beni rahatsız ediyor.	,769
Toplam varyans: 66,115; Öz Değer: 4,628; KMO: 0,880; Barlett's Küresellik Testi Ki-Kare Değeri: 2453,125; p: ,000	

Tablo 2'deki COVID-19 korkusu ölçeğine ilişkin KMO değeri incelendiğinde 0,50'nin üzerinde olduğu (KMO=0,880; $p < 0,05$) ve varimax yöntemi seçilerek yapılan faktör analizi sonucunda, 7 ifadeden oluşan korku ölçeğinin öz değeri 1'den büyük tek faktörlü bir yapıdan oluştuğu

görülmüştür (Öz değer: 4,628). Ölçek ifadelerinin faktör yükleri 0,769-0,847 arasında değişmektedir. Bu tek faktörlü yapı toplam varyansın %66,115'ini açıklamaktadır.

Tablo 3. Akademik Başarı Ölçeğinin Faktör Analizi

9. Pandemi sürecinde derslerime iyi hazırlandım.	,893
6. Pandemi sürecinde çok sıkı çalıştım, çünkü bu senenin konularını anlamak istedim.	,888
5. Pandemi sürecinde ders çalışma konusunda yeteneklerimi çok iyi kullandığımı düşünüyorum.	,881
10. Pandemi sürecinde iyi bir not alabileceğimi ispatlamak için sıkı çalıştım.	,872
4. Pandemi sürecinde çok çalıştım.	,854
8. Pandemi sürecinde hedef belirleme stratejisini kullandım.	,848
2. Pandemi sürecinde gerçekten çok sıkı çalıştım.	,841
12. Pandemi sürecinde sınavlara hazırlanırken doğru konulara çalıştım.	,800
7. Pandemi sürecinde ödevler konusunda çok iyiydim.	,800
11. Pandemi sürecinde ajanda ve takvim gibi planlama araçlarımı çok iyi kullandım.	,797
3. Pandemi sürecinde başarılı olabilmek için yapabileceğim her şeyi denedim.	,770
1. Pandemi sürecinde iyi bir çalışma programı uyguladım.	,757
Toplam varyans: 69,651; Öz Değer: 8,358; KMO: 0,956; Barlett's Küresellik Testi Ki-Kare Değeri:5809,504; p: ,000	

Tablo 3'teki akademik başarı ölçeğine ilişkin KMO değeri, 0,50'nin üzerindedir (KMO=0,956; $p < 0,05$). Varimax yöntemi seçilerek yapılan faktör analizi sonucunda, 12 ifadeden oluşan akademik başarı ölçeğinin öz değeri 1'den büyük tek faktörlü bir yapıdan oluştuğu (Öz değer: 8,358), ölçek ifadelerinin faktör yüklerinin 0,757-0,893 arasında değiştiği görülmüştür. Oluşan tek faktörlü yapı toplam varyansın %69,651'ini açıklamaktadır.

Araştırmada kapsamında ele alınan ölçeklerin yapısal geçerlilikleri kanıtlandıktan sonra güvenilirliklerini belirlemek amacıyla Cronbach's Alpha değerlerine bakılmış ve sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Güvenilirlik Analizi

	İfade Sayısı	Cronbach's Alpha	Çarpıklık	Basıklık
COVID-19 Kaygısı	14	,937	-,623	,213
Bireysel Kaygı Boyutu	11	,931	-,845	,459
Sosyalleşme Kaygısı Boyutu	3	,896	,226	-,793
COVID-19 Korkusu	7	,912	,427	-,301
Akademik Başarı	12	,960	-,090	-,566

Tablo 4'teki güvenilirlik analizi sonuçlarına göre; 11 ifadeden oluşan bireysel kaygı boyutunun Cronbach's Alpha değerinin 0,931; 3 ifadeden oluşan sosyalleşme kaygısının 0,896; COVID-19 korkusunun 0,912; akademik başarı ölçeğinin ise 0,960 olduğu görülmüştür. COVID-19 kaygısı ölçeğinin genel boyutunun Cronbach's Alpha değeri ise 0,937'dir. Cronbach's Alpha değerleri 0,60-0,70 arasında ise ölçek güvenilir olarak kabul edilmektedir (Hair vd., 2014: 90). Tüm bu sonuçlara göre araştırma kapsamında kullanılan ölçeklerin geçerli ve güvenilir araçlar olduğu belirlenmiştir.

Normallik varsayımı, çarpıklık ve basıklık değerlerine göre yapılabilmekte olup en sık kullanılan değerler $\pm 2,58$ ve $\pm 1,96$ 'dır. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin bu aralıkta olması verilerin normal dağıldığını göstermektedir (Hair vd., 2014). Araştırma değişkenlerinin çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde bu varsayımı karşıladıkları belirlenmiştir. Normallik varsayımının karşılanması sebebiyle korelasyon analizinde pearson korelasyon katsayısı ve farklılık testleri analizlerinde parametrik testler (T-Testi ve ANOVA) kullanılmıştır.

2.5. Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırma değişkenlerine yönelik tanımlayıcı istatistikler Tablo 5'te sunulmaktadır.

Tablo 5. Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	N	Min.	Max.	Ort.	S.S.
COVID-19 Kaygısı	505	1,00	5,00	3,51	,89546
Bireysel Kaygı	505	1,00	5,00	3,69	,91752
Sosyalleşme Kaygısı	505	1,00	5,00	2,84	1,13681
COVID-19 Korkusu	505	1,00	5,00	2,64	,99684
Akademik Başarı	505	1,00	5,00	3,07	,97941

Katılımcıların COVID-19 korku, COVID-19 kaygı ve akademik başarı düzeyleri, bu değişkenlerin ortalamalarına göre değerlendirilmiştir. Likert ölçeklere ilişkin ortalamaların yorumlanması; "1,00-1,79: Çok olumsuz, 1,80-2,59: Olumsuz, 2,60-3,39: Orta, 3,40-4,19: Olumlu ve 4,20-5,00: Çok olumlu" şeklindedir (Uras, 2000). Araştırma değişkenlerinin ortalamalarına bakıldığında; sosyalleşme kaygısı (ort.: 2,84), COVID-19 korkusu (ort.: 2,64) ve akademik başarı (ort.: 3,07) değişkenlerinin ortalamalarının 2,60-3,39 aralığında "orta" düzeyde oldukları görülmektedir. Buna göre öğrencilerin sosyalleşme kaygısı, COVID-19 korkusu ve akademik başarı düzeylerinin orta düzeyde oldukları belirtilebilir. COVID-19'a yakalanma kaygısı boyutlarından bireysel kaygının ortalamasının ise 3,40-4,19 aralığında olumlu (ort.:3,69) olduğu belirlenmiştir. Buna göre öğrencilerin COVID-19'a yakalanmada bireysel kaygılarının nispeten daha yüksek olduğu ifade edilebilir.

3. BULGULAR

3.1. Sosyo-Demografik Bulgular

Katılımcıların sosyo-demografik (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, vs.) özelliklerini belirlemek için yapılan frekans analizine ilişkin bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 6. Frekans Analizi Bulguları

Demografik Özellikler	Katılımcı Sayısı (N)	Yüzde (%)	Demografik Özellikler	Katılımcı Sayısı (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet			Eğitim Durumu		
Kadın	319	63,2	Ön lisans	264	52,3
Erkek	186	36,8	Lisans	181	35,8
			Lisansüstü	60	11,9
Toplam	505	100	Toplam	505	100
Yaş			Üniversitenizin Bulunduğu Bölge		
19 yaş ve altı	135	26,7	İç Anadolu	132	26,1
20-24 yaş	285	56,4	Karadeniz	39	7,7
25 ve üzeri yaş	85	16,8	Akdeniz	151	29,9
			Marmara	54	10,7
			Ege	50	9,9
			Doğu Anadolu	45	8,9
			Güneydoğu Anadolu	34	6,7
Toplam	505	100	Toplam	505	100
Üniversite okurken kaldığınız yer			Kendi memleketinizde mi okuyorsunuz		
Aileyle birlikte	136	26,9	Evet	138	27,3
Öğrenci evi	69	13,7	Hayır	367	72,7
Devlet yurdu	202	40,0			
Özel yurt	63	12,5			
Diğer	35	6,9			
Toplam	505	100	Toplam	505	100
COVID-19 pozitif tanısı aldınız mı?			Aşı oldunuz mu?		
Evet	91	18,0	Evet	472	93,5
Hayır	414	82,0	Hayır	33	6,5
Toplam	505	100	Toplam	505	100

Tablo 1’de yapılan frekans analizi sonuçlarına göre; katılımcıların büyük çoğunluğunun kadınlardan oluştuğu (%63,2), ön lisans düzeyinde eğitim gördükleri (%52,3), 20-24 yaş arasında oldukları (%56,4’ü), kendi memleketlerinde okumadıkları (%72,7), COVID-19 pozitif tanısı almadıkları (%82) ve aşı oldukları (%93,5) görülmüştür.

3.2. Korelasyon ve Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Hipotezler test edilmeden önce araştırma değişkenleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır, korelasyon tablosu Tablo 7’de yer almaktadır.

Sungur’a (2018) göre; 0,00-0,25 arası korelasyon katsayısı “çok zayıf düzey”, 0,26-0,49 arası korelasyon katsayısı ise “zayıf düzey” olarak değerlendirilmektedir. Tablo 3’teki korelasyon analizi sonuçlarına göre; COVID-19 kaygısı (r: ,256; p<0,01) ve bireysel kaygı (r: ,221; p<0,01) ile akademik başarı arasında pozitif yönde “çok zayıf” düzeyde anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. Bununla birlikte sosyalleşme kaygısı (r: ,286; p<0,01) ve COVID-19 korkusu ile (r: ,316; p<0,01) ile akademik başarıları arasında ise pozitif yönde “zayıf” düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Tablo 7. Korelasyon Analizi Bulguları

Değişkenler	COVID-19 Kaygısı	Bireysel Kaygı	Sosyalleşme Kaygısı	COVID-19 Korkusu	Akademik Başarı
COVID-19 Kaygısı	1				
Bireysel Kaygı	,978**	1			
Sosyalleşme Kaygısı	,783**	,634**	1		
COVID-19 Korkusu	,762**	,701**	,727**	1	
Akademik Başarı	,256**	,221**	,286**	,316**	1

Yapılan korelasyon analizinin, değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermesi sonucu araştırma hipotezlerini test etmek amacıyla basit regresyon analizine geçilmiştir. COVID-19 kaygısının akademik başarı üzerine etkisine ilişkin basit regresyon analizi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 8. COVID-19 Kaygısının Akademik Başarıya Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart Hata	Beta	t	p
	Sabit	2,090	,171		12,239	,000
Akademik Başarı	COVID-19 Kaygısı	,280	,047	,256	5,937	,000
R: ,256; R²: ,065; Düzeltilmiş R²: ,064; Tahmini Standart Hata: ,94774; F: 35,244; Model (p): ,000						

Tablo 8'teki basit regresyon analizi sonucu, oluşturulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu (F: 35,244; p<0,01) ve COVID-19 kaygısının akademik başarı üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir (β : 0,256; p<0,01). Akademik başarıdaki değişimin %6,5'i COVID-19 kaygısı tarafından açıklanmaktadır (R²: ,065). Bu sonuçlar doğrultusunda H₁ kabul edilmiştir.

Tablo 9. Bireysel Kaygının (COVID-19 Kaygısı Boyutu) Akademik Başarıya Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart Hata	Beta	t	p
	Sabit	2,200	,177		12,459	,000
Akademik Başarı	Bireysel Kaygı	,236	,046	,221	5,089	,000
R: ,221; R²: ,049; Düzeltilmiş R²: ,047; Tahmini Standart Hata: ,95608; F: 25,895; Model (p): ,000						

Tablo 9'daki basit regresyon analizi sonucu, oluşturulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu (F: 25,895; p<0,01) ve COVID-19 kaygısı boyutlarından bireysel kaygının akademik başarı üzerinde pozitif yönlü ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir (β : 0,221; p<0,01). Akademik başarıdaki değişimin %4,9'u bireysel kaygı tarafından açıklanmaktadır (R²: ,049). Bu sonuçlar doğrultusunda H_{1a} kabul edilmiştir.

Tablo 10. Sosyalleşme Kaygısının (COVID-19 Kaygısı Boyutu) Akademik Başarıya Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart Hata	Beta	t	p
	Sabit	2,373	,113		21,073	,000
Akademik Başarı	Sosyalleşme Kaygısı	,246	,037	,286	6,689	,000
R: ,286; R²: ,082; Düzeltilmiş R²: ,080; Tahmini Standart Hata: ,93949; F: 44,745; Model (p): ,000						

Tablo 10'daki basit regresyon analizi sonucu, oluşturulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu (F: 44,745; $p < 0,01$) ve COVID-19 kaygısı boyutlarından sosyalleşme kaygısının akademik başarı üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir (β : 0,286; $p < 0,01$). Akademik başarıdaki değişimin %8,2'si sosyalleşme kaygısı tarafından açıklanmaktadır (R²: ,082). Bu sonuçlar doğrultusunda H_{1b} kabul edilmiştir.

Tablo 11. COVID-19 Korkusunun Akademik Başarıya Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart Hata	Beta	t	p
	Sabit	2,251	,117		19,176	,000
Akademik Başarı	COVID-19 Korkusu	,311	,042	,316	7,478	,000
R: ,316; R²: ,100; Düzeltilmiş R²: ,098; Tahmini Standart Hata: ,93004; F: 55,925; Model (p): ,000						

Tablo 11'deki basit regresyon analizi sonucu, oluşturulan modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu (F: 55,925; $p < 0,01$) ve COVID-19 korkusunun akademik başarı üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir (β : 0,316; $p < 0,01$). Akademik başarıdaki değişimin %10'u COVID-19 korkusu tarafından açıklanmaktadır (R²: ,100). Bu sonuçlar doğrultusunda H_2 kabul edilmiştir.

3.3. Sosyo-Demografik Özellikler Göre Araştırma Değişkenlerinin Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine göre COVID-19 kaygısı, korkusu ve akademik başarılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini saptamak amacıyla parametrik testler olan T-Testi ve Tek Yönlü ANOVA analizleri yapılmıştır.

Tablo 12'deki T-Testi analizi sonuçlarına göre; cinsiyete göre COVID-19 kaygısının anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir (t: 2,140; $p < 0,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadınların COVID-19 kaygısının erkeklere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların cinsiyetine göre COVID-19 korkusu ve akademik başarılarının anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Ayrıca katılımcıların kendi memleketlerinde okuma durumu ve COVID-19 pozitif tanısı alma durumlarına göre COVID-19 kaygısı, korkusu ve akademik başarılarının anlamlı bir farklılık göstermediği de saptanmıştır ($p > 0,05$).

Tablo 12. T-Testi Bulguları

Demografik Özellik	Değişkenler		N	Ortalama	Std. Sapma	T	P
Cinsiyet	COVID-19 Kaygısı	Kadın	319	3,57	,81597	2,140	,033
		Erkek	186	3,40	1,01012		
	COVID-19 Korkusu	Kadın	319	2,69	,95165	1,419	,157
		Erkek	186	2,56	1,06754		
	Akademik Başarı	Kadın	319	3,08	,97780	,269	,503
		Erkek	186	3,06	,98461		
Kendi memleketinizde mi okuyorsunuz	COVID-19 Kaygısı	Evet	138	3,56	,92708	,771	,441
		Hayır	367	3,49	,88384		
	COVID-19 Korkusu	Evet	138	2,70	1,11208	,756	,450
		Hayır	367	2,62	,95073		
	Akademik Başarı	Evet	138	3,13	1,01299	,827	,409
		Hayır	367	3,05	,96697		
COVID-19 pozitif tanısı aldınız mı?	COVID-19 Kaygısı	Evet	91	3,54	,93455	,336	,737
		Hayır	414	3,50	,88769		
	COVID-19 Korkusu	Evet	91	2,70	1,03048	,587	,557
		Hayır	414	2,63	,99016		
	Akademik Başarı	Evet	91	3,15	,99554	,798	,425
		Hayır	414	3,06	,97629		

ANOVA analizi sonuçları ise şu şekilde özetlenebilir:

- Katılımcıların eğitim düzeyine göre COVID-19 kaygılarının ve akademik başarılarının anlamlı farklılık göstermediği fakat COVID-19 korkularının anlamlı farklılık gösterdiği (F: 4,121; p: ,017) tespit edilmiştir. TUKEY testi sonucunda ise ön lisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine göre COVID-19 korkularının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

- Katılımcıların yaşları ile COVID-19 kaygıları ve korkuları arasında anlamlı farklılık bulunmazken, akademik başarı algıları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (F: 6,942, p: ,001). TUKEY testi sonucunda anlamlı farklılığın 25 ve üzeri yaş-19 yaş ve altı, 25 ve üzeri yaş-20-24 yaş gruplarından kaynaklandığı; 25 ve üzeri yaş grubu öğrencilerin akademik başarılarını daha yüksek olarak algıladıkları görülmüştür.

- Katılımcıların üniversite okurken kaldıkları yere ve üniversitelerinin bulunduğu bölgeye göre akademik başarılarının, COVID-19 kaygı ve korku algılarının anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur (p>0,05).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışma, COVID-19 korkusunun ve kaygısının öğrencilerin akademik başarıları üzerine etkisini belirlemek ve sosyo-demografik özellikler bağlamında araştırma değişkenlerinin

farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine online anket uygulanmış ve 505 veri elde edilmiştir. Bu veriler SPSS 22 paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

Araştırma değişkenlerinin ortalamalarının incelenmesi sonucu, COVID-19 bireysel kaygı algılarının (ortalama: 3,69), COVID-19 sosyalleşme kaygısı (ortalama: 2,84), COVID-19 korkusu (ortalama: 2,64) ve akademik başarı algılarına (ortalama: 3,07) göre nispeten daha yüksek olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlar, daha önce yapılan bazı araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Gencer (2020) yaptığı çalışmada bireylerin COVID-19 salgınına yönelik korkularının orta düzeyde olduğunu (ortalama: 2,42) tespit etmiştir. Duman (2020), üniversite öğrencilerinin COVID-19 korkusu ve belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin orta düzeyde olduğunu belirlemiştir. Çifçi ve Demir (2020) futbolcular üzerine yaptıkları çalışmada, futbolcuların COVID-19'a bağlı korku ve streslerinin orta düzeyde olduğunu ve futbolcuların bu süreçten çok etkilenmediklerini saptamışlardır. Bu çalışmada da üniversite öğrencilerinin COVID-19 korkularının orta düzeyde olduğu görülmüştür. Katılımcıların COVID-19 korku ve kaygılarının yüksek düzeyde olmamasının sebebi, büyük bir çoğunluğunun (%82) COVID-19 pozitif tanısı almamış olmasına ve aşı olmasına (%93,5) bağlanabilir.

Yapılan korelasyon analizi sonucu, COVID-19 kaygısı alt boyutları ve COVID-19 korkusu ile akademik başarı arasında pozitif yönde bir ilişki belirlenmiştir. Araştırma hipotezlerini test etmek amacıyla yapılan basit regresyon analizi sonucu ise COVID-19 kaygısının, COVID-19 kaygısı alt boyutlarının ve COVID-19 korkusunun akademik başarıyı pozitif etkilediği tespit edilmiştir. Özellikle COVID-19 kaygısı alt boyutlarından sosyalleşme kaygısının akademik başarı üzerindeki etkisinin bireysel kaygıya göre daha yüksek olduğu görülmüştür. COVID-19 kaygısının akademik başarıyı etkilediği yönündeki bu bulgu, daha önce yapılan araştırma sonuçlarıyla benzerlikler taşımaktadır. Hatun vd. (2020) yaptıkları çalışmada, COVID-19 salgın sürecinde yaşanan belirsizlikler, gelecekte yaşanması muhtemel ekonomik sıkıntılar, hastalığın bulaşma ve yakınlarını kaybetme ihtimalleri nedeniyle korku, kaygı, öfke ve umutsuzluk gibi olumsuz duyguları tetiklemesiyle birlikte olumlu sonuçlarının da olduğunu belirlemiştir. Salgın sürecinde hayata dair öz farkındalık kazanmaları, bu sürecin kendilerini geliştirme fırsatı sunması, bu süreçte psikolojik sağlık düzeylerinin artması, ruhsal ve bedensel açıdan tazelenmeleri salgının olumlu sonuçları olarak belirtilmektedir. Salgının özgürlüğü ve sosyal ilişkileri kısıtlaması sebebiyle bu süreçte özellikle üniversite öğrencilerinin kendilerini geliştirme baskısı yaşadıkları tespit edilmiştir. Özdoğan ve Berkant (2020) yaptıkları çalışmada, COVID-19 pandemisi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin çeşitli paydaşların görüşlerini incelemiştir. Yaptıkları içerik analizi sonucu; uzaktan eğitimin zamandan ve mekândan bağımsız olma, hastalığın bulaşmasının engellenmesi, derslerin tekrar izlenebilmesi, teknolojik beceri geliştirme ve eğitim ihtiyacını karşılayabilmesi gibi avantajlara sahip olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin motivasyonlarındaki düşme, internet ve bilgisayar olanaklarının yetersiz olması, derslerde ölçme ve değerlendirilmenin olmaması, teknik sorunlar, uzaktan eğitim sürecine hazırlıksız yakalanma, iletişim, etkileşim ve sosyalleşme yetersizliği ise uzaktan eğitimin belirtilen dezavantajları arasında yer almıştır. Işık ve Küğcümen (2021) yaptıkları çalışmada, akademisyenlerin öğrencilerinin kaygılarını ifade etmelerini sağlamalarının ve akademik motivasyonlarını arttıracak seminerlerin düzenlemelerinin, öğrencilerin akademik başarılarını olumlu

etkileyeceğini belirtmişlerdir. Bu araştırmada, COVID-19 boyutlarından sosyalleşme kaygısının akademik başarı üzerindeki etkisi bireysel kaygıya göre nispeten daha yüksek çıkmıştır. Buna göre, öğrencilerin bu süreçteki sosyalleşme kaygıları akademik başarıları üzerinde motive edici bir rol oynamıştır denebilir. Öğrencilerin bu süreçte yaşadıkları kaygı ve korkuya rağmen uzaktan eğitimin avantajlarından yararlanarak akademik başarılarına yansıttıkları söylenebilir. Bu araştırmanın sonuçlarını destekleyici çalışmalar olmasına rağmen literatür incelemesi ve araştırma sonuçları doğrultusunda, COVID-19 salgınına yakalanma korkusu ve kaygısının akademik başarıyı hangi yönde ve ne düzeyde etkileyeceğinin daha net anlaşılması adına bu ilişkinin aracı veya düzenleyici değişkenlerle (örneğin akademik öz yeterlilik, akademik motivasyon, uzaktan eğitime ilişkin algı, aile içi ilişkiler gibi) incelenmesi önerilebilir.

Bu çalışmada COVID-19 kaynaklı korku ve kaygının akademik başarıyı olumsuz değil, aksine pozitif yönde etkilediği saptanmıştır. Bu da gençlerin karşılaştıkları olağanüstü durumlara uyum sağlama becerilerinin olduğunu göstermektedir. İlk kez yaşanan böyle bir durum karşısında tüm kurumlarda olduğu gibi eğitim kurumlarında da nasıl bir yol izleneceği konusundaki karmaşıklık ve online olarak ders alma sürecine alışma döneminin öğrencilerde strese neden olduğu düşünülmektedir. Fakat gerek öğretmenlerin gerek kurumların bu olağanüstü durum karşısında öğrencilere kolaylık sağlamanın ve not konusunda endişeye mahal verilmemesinin öğrencileri rahatlatığı ve öğrencilerin notlarının yükselmesine neden olmuştur. Bu sonuç, üniversite öğrencilerinin içinde buldukları sürece ve şartlara uyum sağlama konusunda bilinçli hareket ederek, krizi fırsata çevirme konusunda adımlar attıklarını göstermektedir. Pandemi süreciyle birlikte çevrimiçi eğitim imkânlarının sunulması ve bu imkânlara olan ilginin artması çalışmanın sonucunu destekleyen bulgulardandır.

Yapılan farklılık analizi sonucunda; kadınların COVID-19 kaygı düzeylerinin, ön lisans öğrencilerinin COVID-19 korku düzeylerinin ve 25 ve üzeri yaş grubunun ise akademik başarı algılarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Literatürde bu sonuçlarla paralel nitelikte araştırma sonuçları mevcuttur. Çölgeçen ve Çölgeçen (2020) ile Öz Ceviz vd. (2020) kadınların durumluksürekli kaygı düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Gencer (2020), kadınların koronavirüs korkusu düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Memiş Doğan ve Düzel (2020) ise yaptıkları araştırmada, ortaöğretim mezunlarının salgın korkusu ve kaygısı düzeylerinin lisans mezunlarından daha yüksek olduğunu saptamışlardır. Gencer (2020) ise eğitim durumu ile koronavirüs korkusu arasında anlamlı bir farklılık tespit etmemiştir.

Alan araştırması kapsamında toplanan verilerin kesitsel olması ve basit tesadüfi örnekleme yönteminin kullanılması sebebiyle sosyo-demografik verilerin dağılımında eşitsizliklerin olması bu araştırmanın kısıtlarını oluşturmaktadır. Ayrıca regresyon analizinde açıklanan varyans düzeyinin düşük çıkması da araştırmanın bir kısıtıdır. Akademik başarıyı etkileyen birçok unsur bulunmasından, bu araştırmanın COVID-19 sürecinde yapılmasından ve bu konuda yapılan başka bir çalışma olmamasından dolayı bu oranın düşük çıktığı ifade edilebilir. Bu durum sonuçların genellenebilirliğini sınırlandırmaktadır. Bu nedenle gelecekte yapılacak çalışmalarda bunların dikkate alınması önem taşımaktadır.

EXTENDED ABSTRACT

As in the global scale, the COVID-19 epidemic has caused radical changes in many areas such as social, political, economic, cultural, economic, administrative, religious and educational in Turkey. In addition to the processes that force comfort areas such as quarantine, curfews, masks, distance, and hygiene rules, the increase in the number of people who lost their lives due to this epidemic every day has also psychologically worn out the society.

COVID-19 has led to radical steps and radical changes in many areas all over the world. As in many countries, solutions have been sought to cope with this extraordinary situation in Turkey. Considering that no similar crisis has been experienced before, it can be said that Turkey is trying to overcome this crisis in the best way possible. In addition to the measures taken around the world, Turkey followed its own strategies and policies, determined the ways and methods to get out of the crisis with the least damage and put them into practice immediately. Because of these practices, it was possible to adapt to new procedures that were not accustomed to as a society. Undoubtedly, one of the areas where these changes took place was seen in the education life. Since the education sector was interrupted due to curfews during the pandemic process, online distance education programs, especially EBA (Education Information Network), were put into use as a result of the search for new solutions. In this way, it was tried to eliminate the anxiety and fears of students and families about the future.

With the decrease in the number of cases and the increase in the vaccination rates, face-to-face training was carried out in September 2022 within the framework of mask-distance-hygiene rules with the warnings of the relevant institutions. University education and academic success of students is an issue that is very important for both students and society. For this reason, it is thought that it is important to investigate how and to what extent university students' fear and anxiety of contracting the COVID-19 epidemic affect their academic success. In addition, it is another aim of the research to examine whether the fear and anxiety of catching the COVID-19 epidemic and academic achievement differ according to various socio-demographic characteristics. When previous studies were examined, no study was found that investigated the effect of anxiety and fear of contracting the COVID-19 epidemic on the academic achievement of university students. Therefore, this study is important in terms of being conducted for the first time and it is thought that it will contribute to the literature.

In the face of the extraordinary situation, the attention of researchers and academics has focused on COVID-19, and the negative effects of the COVID-19 pandemic have been encountered in many studies. Previous studies have shown that the COVID-19 pandemic affects students' academic performance, and that COVID-19-induced stress, depression and anxiety negatively affect students' career optimism. In addition, it was mentioned that with the pandemic, complaints such as focusing problem, distraction, anxiety, tantrums, depression and inability to focus increased, thus reducing academic achievement.

The aim of this study is to investigate whether the anxiety and fear of being caught COVID-19 epidemic have an effect on the academic achievement of university students. However, it is the examination of fear, anxiety and academic success perceptions of COVID-19 according to various socio-demographic characteristics. In this study, a survey was conducted with 505 university students studying at different universities in Turkey and selected by simple random sampling. The data obtained as a result of the survey were tested with factor, reliability, frequency, correlation, regression, T-Test and ANOVA analyzes using SPSS 22 package programme.

The exploratory factor analysis results to prove the structural validity of the scales showed that the data set was suitable for factor analysis. It has been determined that the scales used in the research are valid and reliable according to the reliability analysis. As a result of the correlation analysis, a positive relationship was determined between the COVID-19 anxiety sub-dimensions and the fear of COVID-19 and academic achievement. As a result of the simple regression analysis performed to test the research hypotheses, it was determined that COVID-19 anxiety, COVID-19 anxiety sub-dimensions and fear of COVID-19 positively affect academic achievement. In particular, the effect of socialization anxiety, one of the sub-dimensions of COVID-19 anxiety, on academic achievement was found to be higher than individual anxiety. As a result of the difference analysis; it has been seen that the COVID-19 anxiety levels of women, the COVID-19 fear levels of associate degree students and the perception of academic success of the 25 and over age group are higher.

In this study, it was determined that fear and anxiety caused by COVID-19 did not affect academic achievement negatively, but on the contrary, positively. This shows that young people have the ability to adapt to extraordinary situations they face. In the face of such a situation, which is experienced for the first time, it is thought that the complexity of how to follow in educational institutions, as in all

institutions, and the period of getting used to the process of taking courses online, cause stress in students. However, the fact that both the teachers and the institutions did not bore the students in the face of such an extraordinary situation and not worrying about the grades relieved the students, and the provision of conveniences caused the grades of the students to increase, not decrease. This result shows that university students have taken steps to turn the crisis into an opportunity by acting consciously in adapting to the conditions and conditions they are in.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Beyan / Ethical Statement: Bu çalışmada bilimsel araştırma ve etik ilkelere uyulduğu ayrıca çalışma boyunca yararlanılan eserlerin tamamının kaynakçada verildiği beyan olunur. Bu araştırma için Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan 17.12.2021 tarihli ve 18 sayılı toplantısının 22 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Yazar Katkı Oranı: Sorumlu Yazar Bilge GÜLER'in katkı oranı %50, ikinci yazar Buket SEZER'in katkı oranı %50'dir.

KAYNAKÇA

- Ahorsu, D. K., Lin, C-Y., Imani, V., Saffari, M., Griffiths, M. D., & Pakpour, A. H. (2020). The fear of covid-19 scale: Development and initial validation. *International Journal of Mental Health and Addiction*.
- Aslam, N., Shafique, K., & Ahmed, A. (2021), Exploring the impact of covid-19 -related fear, obsessions, anxiety and stress on psychological well-being among adults in Pakistan. *The Journal Of Mental Health Training, Education And Practice*, 16(4), 313-321.
- Baykal, E. (2020). Covid-19 bağlamında psikolojik dayanıklılık, kaygı ve yaşam doyum ilişkisi. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 10(2), 68-80.
- Bekaroğlu, E., & Yılmaz, T. (2020). Covid-19 ve psikolojik etkileri: Klinik psikoloji perspektifinden bir derleme. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 8(18), 573-584.
- Çetinkaya, M., & Asıcı, E. (2021). Covid-19 pandemisinin 12. sınıf öğrencilerinin üniversite sınavına hazırlık sürecine yansımaları. *Milli Eğitim Özel Eğitim ve Rehberlik Dergisi*, 1(2), 62-94.
- Çifçi, F., & Demir, A. (2020). Covid-19 pandemisinde türk profesyonel futbolcuların covid-19 korkusu ve kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2(Özel Sayı 1), 26-38.
- Çölgeçen, Y., & Çölgeçen, H. (2020). Covid-19 pandemisine bağlı yaşanan kaygı düzeylerinin değerlendirilmesi: Türkiye örneği, *Turkish Studies*, 15(4), 261-275.
- Dağ, Y. S., Yayan, Y. Ö., & Yayan, E. H. (2021). Covid-19 sürecinde çocukların oyun bağımlılığı düzeylerinin uyku ve akademik başarılarına etkisi. *Bağımlılık Dergisi*, 22(4), 447-454.
- Duman, N. (2020). Üniversite öğrencilerinde covid-19 korkusu ve belirsizliğe tahammülsüzlük. *The Journal of Social Science*, 4(8), 426-437.
- Ece, S. (2020). Covid-19 pandemi sürecindeki tam kapanma döneminde üniversite öğrencilerinin stres, depresyon ve kaygı düzeylerinin kariyer iyimserliğine etkisi. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 257-270.
- Erkeç, A. (2021). Kovid-19'un nörolojik etkileri çocukların okuldaki başarısını düşürüyor. <https://www.aa.com.tr/tr/koronavirus/kovid-19un-norolojik-etkileri-cocuklarin-okuldaki-basarisini-dusuruyor/2223071>.
- Gautam, D. K., & Gautam, P. K. (2021), Transition to online higher education during covid-19 pandemic: Turmoil and way forward to developing country of South Asia-Nepal, *Journal of Research in Innovative Teaching & Learning*, 14(1), 93-111.

- Gencer, N. (2020). Pandemi sürecinde bireylerin koronavirüs (kovid-19) korkusu: çorum örneği. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, (4), 1153-1173.
- Gul, S., Hassan, S., Waheed, F., Nisar, S., Sarfraz, L., & Reza, S. (2020). The impact of covid-19 on medical education: Our students perception on practice of online education. *Pakistan Journal of Medical & Health Sciences*, 14(4), 766-768.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (3. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis* (7 nd ed.). Pearson Education Limited.
- Hatun, O., Dicle, A. N., & Demirci, İ. (2020). Koronavirüs salgınının psikolojik yansımaları ve salgınla başa çıkma. *Turkish Studies*, 15(4), 531-554.
- Işık, C., & Küğcümen, G. (2021). Pandemi sürecinde klinik uygulamadaki ebelik öğrencilerinin kaygı düzeyleri ile akademik motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Medical Sciences*, 16(2), 132-140.
- Kocaman, F., & Ersoy, A. F. (2021). Pandemi sürecinde öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin yaşadığı stres ve kaygı durumları: nitel bir çalışma. *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 7(1), 224-240.
- Mahdy, M. A. (2020). The impact of covid-19 pandemic on the academic performance of veterinary medical students. *Frontiers in Veterinay Science*, 7(732).
- Memiş Doğan, M., & Düzel, B. (2020). Covid-19 özelinde korku-kaygı düzeyleri. *Turkish Studies*, 15(4), 739-752.
- Orçanlı, K., Bekmezci, M., & Boztoprak, H. (2021). Adaptation of academic success inventory scale for college students to turkish: validity and reliability study. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(37), 3999-4026.
- Öz Ceviz, N., Tektaş N., Basmacı G., & Tektaş, M. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin kaygı düzeylerini etkileyen değişkenlerin analizi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 312-329.
- Özdoğan, A. Ç., & Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Prevatt, F., Li, H., Welles, T., Festa-Dreher, D., Yelland, S., & Lee, J. (2011). The academic success inventory for college students: Scale development and practical implications for use with students. *Journal of College Admission*, 26-31.
- Satıcı B., Göçet-Tekin, E., Deniz, M., & Satıcı, S. A. (2021). Adaptation of the fear of covid-19 scale: Its association with psychological distress and life satisfaction in Turkey. *International journal of mental health and addiction*, 19(6), 1980-1988.
- Sattari, S., & Billore, S. (2020). Bring it on covid-19: Being an older person in developing countries during a pandemic. *Working With Older People*, 24(4), 281-291.
- Sungur, O. (2018). Korelasyon analizi. Ş. Kalaycı, (Ed.), *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. (ss. 115-130). Dinamik Akademi.
- Tekin, E. (2020). COVID-19 kaygısının motivasyon üzerindeki etkisi: Z kuşağı üzerine bir araştırma. *Turkish Studies*, 15(4), 1129-1145.
- Tekkurşun Demir, G., Cicioğlu, H. İ., & İlhan, E. L. (2020). Sporcuların yeni tip koronavirüse (covid-19) yakalanma kaygısı ölçeği (SYTKYKÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 458-469.
- Uras, M. (2000). Lise öğretmenlerinin örgüt sağlığının moral, yenilikçilik, özerklik, uyum ve problem çözme yeterliği boyutlarına ilişkin algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (7), 1-8.
- WHO, (2022, 23 Aralık). WHO coronavirus (covid-19) Dashboard, <https://covid19.who.int/>
- Yanık, D., & Yeşilçınar, İ. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde yaşanan sosyal izolasyonun hemşirelik öğrencileri üzerindeki etkileri: Niteliksel araştırma. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 8(2), 103-112.